

Hans Stavnsagers båltale

Taler

Hans Stavnsager
Borgmester (S), Faaborg-Midtfyn
Kommune

Dato

23. juni 2019

Sted

Nørre Sundby og Allested-Vejle

1 Tusind tak for invitationen til at komme og fejre sankthans sammen med jer.
Det er midsommer – en magisk tid, hvor troldtøj og hekse nyder de lyse
sommeraftener og nætter sammen med os andre. Og hvor det derfor er vigtigt at
få sendt dem væk fra vores hjemlige breddegrader med bål og fællessang.

5 Fællessang er en ældgammel tradition, som det er dejligt at holde fast i. Den
fortæller os noget om vores fælles fortid – og måske også noget om både nutid
og fremtid.

10 Midsommersangene er nogle af mine yndlingssange, fordi de indeholder noget
af den magi og poesi, som vi oplever, når solen gemmer sig lige under
horisonten, og mosekonen har travlt med at brygge – og når nattergalen har lyst
til at synge sammen med os.

15 Så i år har jeg tænkt mig at kigge lidt på nogle forskellige sange, som hver især
giver gode minder og varme i sjælen. For selv om vi synger ordene, er det måske
ikke altid, at vi helt lægger mærke til, hvad budskabet egentlig er.

Midsommervisen er selvfølgelig den første i rækken.

20 *”Vi elsker vort land,
men ved midsommer mest,
når hver sky over marken velsignelsen sender”*

25 Det passer i hvert fald i år. ”Byger der går og kommer, det er den danske
sommer” kunne man også tilføje i samme sammenhæng. Det er skiftet i vejr, der
gør den danske sommer til noget særligt – og som får os til at nyde det ekstra,
når solen endelig kommer frem.

Men midsommervisen er jo ikke kun en hyldest til den danske sommer. Den indeholder også en lille løftet pegefinger:

35 *"Hver by har sin heks,
og hvert sogn sine trolde.
Dem vil vi fra livet med glædesblus holde"*

Det skal næppe tages helt bogstaveligt, men Drachmann vil gerne minde os om, at alle lokalsamfund – alle mennesker for den sags skyld – ikke kun har den
40 sommerlyse side i sig. Der er også den mørke side. Der er også den stemme, der fortæller os, at verden er et grumt sted fyldt med nederdrægtige mennesker, som vil os det ondt.

Når man kigger rundt på verden i øjeblikket, kan man let få den fornemmelse, at
45 den mørke side er ved at vinde – eller i hvert fald ligger lunt i svinget på opløbsstrækningen. Men i sidste ende er det jo op til os selv. Selvfølgelig sker der ting i verden omkring os, som vi ikke er herrer over. Og selvfølgelig sker der ting i vores eget liv, som vi helst havde været foruden.

50 Men om det er de lyse eller de mørke stunder, som vi husker, og som vi bygger vores verdensbillede på baggrund af – det valg har vi selv.

Så sankthansbålet er ikke bare et bål – det er et glædesblus, som minder os om fællesskabet, hjælpsomheden, venskabet i vores familie, blandt vores venner, i
55 vores lokalsamfund.

*"vi vil fred her til lands
Sankte Hans, Sankte Hans!
Den kan vindes, hvor hjerterne
60 aldrig bli'r tvivlende kolde."*

Det er det, der er den virkelige mening med sankthans – at vi minder hinanden om at holde hjerterne varme.

65 En anden af mine virkelige yndlingsange er af Thøger Larsen.
Indledningsverset er i sig selv en af de mest poetiske beskrivelser, som jeg kender:

"Danmark, nu blunder den lyse nat

70 *bag ved din seng, når du sover.
Gøgen kukker i skov og krat.
Vesterhavet og Kattegat
synger, imens det dugger,
sagte som sang ved vugger.”*

75

I en tid med smartphones og iPads og en stadig mere højtråbende medieverden – og for den sags skyld politisk verden – er billedet af den sagte sang ved vuggen et anker, som man kan holde fast. Et billede, der indeholder al den kærlighed mellem forældre og barn, som heldigvis er fuldstændig den samme i dag som for

80

Og billederne af det Danmark, som vi kender og holder af, fortsætter:

85 *”Hyldene dufter i stuen ind
ude fra Danmarks haver.
Kornet modnes i sommervind
Hanegal over lyse sind”*

90

Er det et glansbillede – et fata morgana som kun eksisterer i Morten Korch film og bøger? Måske. Men hyldene er her stadig – og hvis man giver sig tid til at

95

I øvrigt er hylden jo endnu et eksempel på den folketro – eller overtro om man vil – som også er en del af vores fælles historie. Enhver fynsk gård og ethvert

100

hyldemor bringer glæde og lykke til beboerne – nogle siger, at hun i

105

virkeligheden er kærlighedsgudinden Freja. Så hvis man er tvunget til at fælde sin hyld, skal man huske at sige undskyld til hyldemor – og sikre sig, at der er en anden hyld, som hun kan flytte ind i.

Men tilbage til Thøger Larsen og sidste vers i Danmark, nu blunder den lyse nat – som jeg i bund og grund bare synes, er den smukkeste hyldest til den danske

sommer, som er skrevet:

110

*"Pigernes latter og lyse hår
leg, som får aldrig ende,
øjnene blå som vand i vår
mildt om et evigt Danmark spår
115 sol over grønne sletter
lykke og lyse nætter."*

Lykke og lyse nætter – jeg har svært ved at forestille mig en dansker, hvor den sætning ikke fremkalder gode minder.

120

Men også nyere kunstnere har beskæftiget sig med sommeren – og sommernatten ikke mindst. Poul Henningsen skrev i 1941 en fantastisk smuk tekst til Dagmarrevyen med titlen I dit korte liv. I sangen låner han et citat fra Shakespeare, som i stykket Stormen taler om, at vi er af samme stof, som
125 drømme gøres af. Så Shakespeare – og PH med ham – minder os om, at livet er kort, så det gælder om at bruge det – og bruge det godt.

I sidste ende er det sjældent det, vi har gjort, som vi fortryder – det er det, vi ikke har gjort. Eller som Poul Henningsen beskriver det:

130

*"Hold dig vågen ven.
Hvorfor sove nu
i den lyse sommernat ...
Det haster med det kys.
135 Den kommer, før du tror,
den drømmeløse søvn."*

140

Jeg synes, at de linjer indeholder en næsten desperat kærlighed til livet. Som om det er en forbrydelse at sove på denne tid af året, hvor der er så meget smukt og godt at opleve.

145

Selvfølge skal vi sove – og selvfølgelig kan vi ikke altid rende lalleglade rundt og smile saligt over den lyse sommernat. Men den grådighed, som PH præsenterer os for, når det kommer til de smukke og lyse ting her i livet, kan jeg godt lide.

Vi lever jo i en mere og mere stresset tid. Men måske er det de forkerte ting, vi stresser over. Arbejdet, karrieren, pengene osv. Hvis man skal være stresset,
150 tænker jeg, at det er sundere at stresser over, at man ikke har hørt nattergalesang nok i år. Eller at man ikke har grinet nok sammen med familien og vennerne. Eller at man ikke nåede at dufte til syrenerne, inden de blomstrede af for i år.

Så jeg tror, at det er klogt, at vi lytter lidt til TV2, når de siger til os:
155

*"Kys det nu, det satans liv
Og grib det, fang det
Før det er forbi"*

160 Livet kan jo være satans besværligt og ubekvemt. På trods af al vores planlægning og alle vores forventninger om, hvordan det perfekte liv ser ud for netop mig, så sker der altid noget uventet, som lige rykker det hele et par millimeter til siden. Det kan man vælge at blive irriteret over – eller man kan vælge at se det smukke i det uventede og det uperfekte.

165
*"There is a crack in everything
That's how the light gets in"*

170 Som Leonard Cohen skriver I en af sine mange smukke sange. Der er en revne i alting – også i livet i sig selv – men det gør ikke noget. Tværtimod. For det er revnen, der tillader lyset at trænge ind.

Så lad mig slutte med at ønske jer alle et lyst og lykkeligt år. Husk at kysse livet –
175 også når det ikke lige går, som I regner med. Det skylder I hinanden. Det skylder I jer selv.

Kilde
Manuskript modtaget fra taler

180
Tags
Båltale

URI
<https://www.dansketaler.dk/tale/hans-stavnsagers-baaltale-2019>

185